

דף העשרה לשיעורי

הדף היוזמי שע"י

יהודי של שע"ס

מצדיקי
הרבים

איחוד שיעורי התורה בישראל

שבת דף ס"ב

לקבלת הגיליון במייל torat.israel4@gmail.com

ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה

קו התהילים להצלת הבריאים שלא יחלו והחולים שיתרפאו

077-9710320 שלוחה 597 לשליחת שמות לתפילה חייגו 0722-148184

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל: C7873908@gmail.com

1. המילה ש-ד-י היכן נמצאת בתפילין ?

א. לא נמצאת.

ב. בתפילין של ראש: ד' י' בקשר הרצועה, ובתפילין של יד: ש' בקשירת הרצועה על היד.

ג. בתפילין של ראש: ש' מקומט בעור, ד' בקשר הרצועה, ובתפילין של יד: י' בקשר הרצועה.

2. 'פלייטון' פירושו:

א. בושם.

ב. שמן אפרסמון.

3. בכמה מים ישתמש לנטילת ידיים ?

א. רביעית, והמרבה עובר על 'בל תשחית'.

ב. כל המרבה זוכה ליותר שפע שמימי.

השאלות במדור זה הינן רשות

האם נשים חייבות בתפילין ומדוע ?

יִשְׂרָאֵל אֲמַרְתָּ לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵלֵינוּ וְלֹא אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

הַלֵּלְנוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵלֵינוּ וְלֹא אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

הגאון רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכון חי' ביב לתנובות ולהערות בכתובת מייל: 5740398@GMAIL.COM

דף ס"ב ע"א

האם מותר לצאת בשבת בכובע של מכבי אש ?

לא בקסדא. שאלה. האם מותר לאדם שאין לו כובע לצאת מרשות לרשות בכובע נחושת של מכבי אש? האם שם בגד עליו,

והאם יש לחוש שמא יצחקו ממנו, ויטלטלנו בידו?

תשובה. נאמר במסכת שבת דף סב ע"א לא יצא איש... לא בקסדא. מאי קסדא? אמר רב סנוארתה. ופרש"י כובע עור תחת

כובע המתכת. אבל הרי"ף והרא"ש והערך והרמב"ם בפירוש המשנה פירשו שהוא כובע ברזל. וכן הוא בשו"ע (סימן שא ס"ז).

וכתב הר"ן דלכתחילה לא יצא בקסדא דנראה כיוצא למלחמה. ועיין בשו"ת תורת מרדכי (סימן נו) שמתיר לצאת בשבת בכובע נחושת שלובשין גדוד מכבי אש, דאף אם יחשדוהו שיצא לכבות דליקה, אין איסור בזה. לפי מה שכתב הרמ"א (סימן שלד סעיף כו) דבזמן הזה שהדליקה יש בה חשש סכנת נפשות מותר לכבות דליקה בשבת והזריז הרי זה משובח, יעו"ש. וצ"ע מה הדין ביהודים בודדים הגרים בין נכרים רבים שאין לו היתר לכבות ולהתנדב במכבי אש העירוני. כמו כן יש לעיין אם לחוש לצחוק שיצחקו ממנו וממילא יבא לטלטלו ברה"ר (חשוקי חמד).

עניינא דיומא – ספירת העומר פרק לד' מתוך גיליון "לב המועדים" - ניתן לקבל במייל lev17382@gmail.com

הש"ץ סופר תחילה

נוהגים שהש"ץ סופר תחילה (שו"ת הרשב"א ח"א תכו), והטעם לפי שיש אנשים שאינם יודעים מספר הימים ואם יברכו ולא ידעו מספר הימים ברכתם תהיה לבטלה לכן תקנו שיברך הש"ץ תחילה כדי להזכיר לקהל כמה הם ימי הספירה (מועד לכל חי סימן ה ס"ק יט).

הרב או האב"ד סופר

יש מקומות שמכבדים את הרב לספור (אוצר כל מנהגי ישורון מב ב), והטעם: כדי לא לבייש את החזן אם שכח לספור מאחד מהימים ספירת העומר (דרכי חיים ושלוש אות תרכה). טעם אחר: לפי שחוששים שאדם שאינו בן תורה יסבור שהוא מוציא את הקהל בספירתו ואחר כך יברכו הקהל והוי ברכה לבטלה (ספר מטעמים החדש אות ספירה).

עמידה בברכות ובספירה

מצוה לכתחילה לספור במעומד (חיי אדם כלל קלא ד), וצריך לעמוד משעה שמתחיל הברכה (משנ"ב תפט ס"ק ו). והטעם: ככל ברכות המצווה דצריך לכתחילה לברך בעמידה (שעה"צ שם בשם הטור ובי" ס"ח). ספר במיושב יצא (משנ"ב תפט ס"ק ו). טעם אחר: כדי לפי מהפסוק (דברים טו ט) "בקמה תחל לספור" אל תקרא בקמה אלא בקומה דהיינו בקמה קומה זקופה (טו תפט ב). טעם אחר: משום שהוקש ספירה לקצירה, מה קצירה במעומד אף ברכה במעומד (שבלי הלקט רלד). טעם אחר: והוא על פי הזוהר בפרשת תצוה (דף תסג) דספירת העומר הוא ענין גדול כתפילת שמונ"ע ולכן צריך לברך בעמידה כשמונ"ע (ערוה"ש תפט).

רמז לעמידה בשעת הספירה: דכתיב (משלי יט כא) "עצת ה' היא תקום", עצת ר"ת עומר ציצת תפילין "היא תעמוד" בזה תעמוד (הגהו"ת מוה"ר"א אזולאי תפט ב).

הטעם שסופר גם הימים וגם השבעות

משום דתרי קראי כתיבי, חד קרא על שבעות כדכתיב (דברים טו ט) "שבעה שבעות תספר לדך" וכן כתיב (ויקרא כג טו) "וספרתם לכם שבע שבתות תמימות", משמע שבעות, ואידך קרא כתיב (ויקרא כג טו) "תספרו חמישים יום" משמע שצריך לספור הימים ולכן סופרים הימים והשבעות (מנחות טו, א).

הרחמן, מזמור "אלהים יחננו", אנא בכוח, וריבוננו של עולם

יש הנוהגים: לומר אחר הספירה "הרחמן יבנה בית המקדש במהרה בימינו" (אבודרהם ספירת העומר), והטעם: כיון שחיוב הספירה הוא מדרבנן לפי שאין לנו היום מקום הקרבת העומר, לכן אנו מתפללים שיבנה בית המקדש במהרה, ונקיים מצות הקרבת העומר כתיקונה (לבוש תפט א). טעם אחר: מתפללים שיבנה בית המקדש ונקיים את מצוות ספירת העומר מן התורה ולא כמו שהיא עתה מדרבנן זכר למקדש (לבוש תפט א).

"מזמור למנצח בנגינות" – יש הנוהגים לומר מזמור זה (משנ"ב תפט ס"ק ו) והטעם: לפי שיש בו מ"ט תיבות כמספר הימים שסופרים בו העומר מלבד מהפסוק הראשון שהוא פתיחת המזמור, ועוד שיש בו שבעה פסוקים חוץ מהפסוק הראשון שהם כנגד ז' שבעות של ספירת העומר (ערוה"ש תפט ה).

"אנא בכוח" ו"ריבוננו של עולם": הטעם שאומרים "אנא בכוח" ו"ריבוננו של עולם" לטהרת הנפש שנפגמה בעוונות (שו"ע הרב תפט יא). טעם אחר שאומרים "אנא בכוח": לפי שבאנא בכוח יש ז' פסוקים כנגד שבעה שבעות של ספירת העומר (ספר הזכרון לר' יצחק ניסים כרך עמוד קנב הערה 7).

הטעם לנוהגים שלא לומר "ריבוננו של עולם" – וז"ל הערוך השולחן יש שאומרים תחינה ומרבים בעניינים המוסתרים ורבים התרעמו על זה מפני שהם דברים העומדים ברומו של עולם ואין הפרסום ראוי לזה, אבל עכשיו כבר רגילים לאומרו באימה ובהתפעלות הנפש (ערוה"ש תפט ז).

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

אסתר בת לאה בריינדל בתושח"י כל הרואה את ההודעה יאמר שני

לרפואה שלימה

פרקי תהילים בקו: 077-971-0320 בשלוחה: 597

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות 6527*

יהודי של ש"ס

דף העשרה לשיעורי הדף היומי שע"י

איחוד שיעורי התורה בישראל

שבת דף ס"ג

לקבלת הגיליון במייל torat.israel4@gmail.com
ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה
קו התהילים להצלת הבריאים שלא יחלו והחולים שיתרפאו
077-9710320 שלוחה 597 לשליחת שמות לתפילה חייגו 0722-148184

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל: c7873808@gmail.com

1. לעתיד לבוא, מה יעשו עם חרב וחנית ?

א. חרב - את, חנית - קלשון.

ב. חרב - את, חנית - מזמרה.

2. לשמואל, מה ההבדל בין העולם הזה לימות המשיח ?

א. אין הבדל.

ב. שעבוד גלויות.

3. באיזה גיל רב כהנא סיים הש"ס ?

א. י"ג.

ב. י"ח.

ג. כ"ב.

השאלות במדור זה הינן רשות

היכן נמצאים הרבה מכלי המקדש ?

א. אצל האזקא, אצל האלם

ב. אצל האלם, אצל האזקא, אצל האלם, אצל האלם, אצל האלם

הגאון רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכון הייב לתגובות ולחערות בכתובת טייל: 5740398@gmail.com

ס"ג ע"א

הקו המנחה בשיקול דעתנו הוא העצלות!

ליגמר איניש והדר ליסבר. לעיתים העצלות עוטה על פניה מסווה של מצוה. וכמו שכתב הגאון רבי בן ציון אבא בשאול זצ"ל (אור לציון חכמה ומוסר עמ' קנד): יש מי שקשה לו ללמוד גמרא בעיון, ועל כן תולה את עצמו בדברי חז"ל במסכת שבת (דף סג.): "ליגמר איניש והדר ליסבר", אם כן מה ערך יש ללימוד חצי עמוד במשך זמן רב, והלא העיקר לדעת את כל התורה! ויש אשר להיפך, נוח לו יותר ללמוד בעיון, ומפני כך יאמר: "העיקר העיון, אותם שלומדים בקיאות ואינם מעיינים טוב עלולים להתבלבל". אך אם יעשה חשבון נפש פנימי, ימצא כי עיקר מטרתו בזה – להקל על עצמו, כי רוצה לשבת במנוחה ולעיין, או שאין הוא רוצה לעיין אלא ללמוד בשטחיות.

אלה הן דוגמאות בודדות, אכן האמת היא כי מי שבוחן את כל הליכותיו בעיני ביקורת, יוכל לראות כיצד על כל צעד ושעל – הקו המנחה בשיקול דעתו הוא העצלות, ופעמים רבות הוא אשר יכריע את כף המאזניים! נמצא שהרבה דברים ממעשיו של אדם נובעים ממידת העצלות (מידות דיליה ח"ב עמ' תת"ח).

עניינא דיומא – ספירת העומר פרק לה' מתוך גיליון "לב המועדים" (- ניתן לקבל במייל lev17382@gmail.com)

טעם אחר: לפי שמצות העומר אינה נוהגת בזמן הזה, שמצות העומר היא להביא קרבן מן החדש ועכשיו שאין מקריבים קרבן אין מצות הספירה שלימה, ואין מברכים שהחינו על מצווה שאינה שלמה (כל בו).

טעם אחר: לפי שאין היכר בימים, היינו דשאר החגים שמברכים שהחינו ניכר על ידי מעשה כגון לולב שופר או עצם היו"ט, משא"כ מצות העומר אינה מצווה ניכרת ואין מברכים שהחינו על מצווה שאינה ניכרת (רוקח סימן שעא).

טעם אחר: משום שחוששים שמא ישכח יום אחד ונמצאת ברכת "שהחינו" לבטלה (מט"מ סימן תרסט בשם מהר"ם מינץ).

טעם אחר: דכיון דספירת העומר אינה אלא לזכר בעלמא כדאמרינן במנחות (סו, א) אמימר מני יומי ולא מני שבועי אמר זכר למקדש הוא ולא מברכים על מצווה שהיא זכר (מטה משה ספירת העומר תרסט).

הטעם שאין מברכים "שהחינו" על מצות ספירת העומר משום שלא מצאנו ברכת שהחינו אלא בדבר שיש בו הנאה, כגון נטילת לולב שהוא בא לשמחה, ותקיעת שופר שהוא זכרון בין ישראל לאביהם שבשמים, ומקרא מגילה דחס רחמנא עליה ופרקינן, ופדיון הבן שמברך לפי שיצא מכלל נפל, משא"כ ספירת העומר אין בו זכר לשום הנאה אלא לעגמת נפש לחורבן בית מקדשינו (שו"ת הרשב"א ח"א סימן קכו).

טעם אחר: משום שהספירה צורך יו"ט וסמכין על ברכת הזמן של הרגל (לבוש תפט א).

טעם אחר: לפי שאין הנאה בעצם הספירה והביאור ועיקר הספירה היא בשביל היום החמישים (לבוש תפט).

טעם אחר: משום שהזכרת הספירה הוי עגמת נפש כי בזמן הבית היו מביאים קרבן העומר ועכשיו אין לנו אלא ספירה לזכר בעלמא, וזכירה שיש בה עגמת נפש אין אומרים בה זמן (מוהר"א אזולאי תפט ו), **יש שמבארים בצורה שונה:** לפי שהוא עגמת נפש לבני חוצה לארץ שאין העומר קרב שם (רבינו ירוחם תשובות הרשב"א).

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

אסתר בת לאה בריינדל בתושח"י כל הרואה את ההודעה יאמר שני

פרקי תהילים בקו: 077-971-0320 בשלוחה: 597

לרפואה שלימה

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות 6527*

יהודי של ש"ס

דף העשרה לשיעורי הדף היומי שע"י מצדיקי הרבים

איחוד שיעורי התורה בישראל

לקבלת הגיליון במייל torat.israel4@gmail.com
ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה
קו התהילים להצלת הבריאים שלא יחלו והחולים שיתרפאו
0722-148184-9710320 שלוחה 597 לשליחת שמות לתפילה חייגו 148184-0722

שבת דף ס"ד

סכום עצמי

נערך ע"י הרה"ג הרב נריה כהן שליט"א, הארות והערות יתקבלו בברכה במייל: C7673908@gmail.com

1. ע"י איזה מאכל ניתן לבטל ריח רע שבפה ?

א. שום.

ב. פלפל ארוך.

2. 'שן תותבת' מאיזה חומר עשויה ?

א. שן פיל.

ב. כסף.

ג. זהב.

3. מעשה שאסרוהו חכמים משום 'מראית עין', בחדרים פנימיים - מותר.

א. נכון.

ב. לא נכון.

חידודא

השאלות במדור זה הינן רשות

התכשיטים השנויים בפרקנו לאיסור, כיצד הותרו בימינו ?

השאלות במדור זה הינן רשות

למעשה

הגאון רבי מרדכי בונים זילברברג שליט"א - רב שכון הייב לתגובות ולהערות בכתובת מייל: 5740398@GMAIL.COM

דף ס"ד ע"ב

להתיז ספריי לריח הפה כשאנו מרפא אלא מעביר הריח

בפילפל - שניתן לתוך פיה. שאלה. האם מותר להתיז ספריי לפה בשבת כדי להעביר מן הפה את הריח רע?
תשובה. נאמר במסכת שבת דף סד ע"ב 'יוצאה אשה... בפילפל ובגלגל מלח... ובלבד שלא תתן לכתחילה בשבת', ובתוס' (ד"ה ובלבד) כתב: פירש הר"ר פורת גזירה משום שחיקת סממנים, כיון דלרפואה הוא. והקשה בתוס' רעק"א: 'וקשה לי הא איתא בתוספתא הובא ברי"ף סוף פ' שמונה שרצים, אין לועסים מצטיכי בשבת אימתי בזמן שמכוון לרפואה ואם מפני ריח הפה מותר, וכן פסקינן בשו"ע סימן שכ"ח (סעיף לו), הרי דמפני ריח הפה לא מקרי רפואה, והא הכא דפילפל דהוא משום ריח הפה ואסור, וצ"ע'. והשיב על כך האגלי טל (מלאכת טוחן מו א): היה נ"ל דהא דאין בריח הפה משום רפואה, היינו בשו"ע להעביר הריח לפי שעה, בעוד שהוא לועס את המוסכי, אבל גוף המיחוש אינו מתרפא. והר"י פורת מייירי כשמנחת את הפלפל לרפאות

המיחוש כמ"ש כיון דלרפואה הוא. אך נראה דרע"א שפיר מקשה שהרי סגולת הפלפל הוא להעביר הריח לפי שעה, כהא דכתובות (דף עה ע"א) דריח הפה דהוי מום בנשים ולא בכהנים, משום דאפשר דנקט פלפלא בפומיה ועביד עבודה, פירש רש"י ועביד עבודה עד שיעבוד עבודתו, אבל אשה שמדבר עמה כל שעה לא אפשר, הנה דסגולת הפלפל לפי שעה... ובעיקר הדין נראה דרע"א מודה במרפא מיחוש ריח הפה דאסור, אך ס"ל בפשיטות דפירוש המשנה ג"כ להעביר הריח לפי שעה, אך אף אם היה הפלפל מרפא ג"כ, מבעיא ליה טובא כיון דעכ"פ נמי מעביר הריח לפי שעה כדמוכח הא דכתובות, שוב יש לדמותו להא דכל האוכלים אוכל אדם לרפואה (שבת דף קט ע"ב), ומשום דאינו מוכח שהוא לרפואה, הכי נמי בזה דאינו מוכח שרפואה מכוין דאפשר כוונתו להעביר הריח לפי שעה, עכ"ל האגלי טל. נמצא שספריי המעביר ריח לפי שעה בלבד, ואינו מרפא את הפה מותר. [יעוין באגלי טל שם בסק"ח שכתב שכל דברי הר"י פורת שיש שאסור לתת לתוך פיו בשבת משום שחיקת סממנים קאי רק על גרגיר מלח מפני שהוא מרפא, ולא על פילפל שרק מעביר ריח הפה, וכן תירץ בהגהות חשק שלמה].

יש גם להסתפק בענייננו אם אין בהתזת הספרי משום מוליד ריח. דהנה במג"א (סוף סימן תקיא) כתב שיש איסור של מוליד ריח גם בנתינה על גוף האדם וכן פסק בשו"ע הגרש"ז (סוף סימן תקיא), ויש חולקים כמבואר בבאר היטב (שם סק"ז). אך בענייננו אינו מכוין להוליד ריח טוב. כי אם לסלק את הריח הרע ובוהו יתכן שמותר לכו"ע שהרי המג"א הדגיש בלשונו 'וזה ניחא להו ומכוונים לכך', משמע דאם כוונתו רק להעביר ריח רע אין בזה איסור (חשוקי חמד).

עניינא דיומא – ספירת העומר פרק לו' מתוך גיליון "לב המועדים" - ניתן לקבל במייל lev17382@gmail.com

מצוות עשה לספור שבע שבתות תמימות מיום הבאת העומר, שנאמר (ויקרא כג, טו) "וספרתם לכם ממחרת השבת... שבע שבתות תמימות" (רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז הלכה כב).

מנחת העומר
במוצאי יו"ט ראשון של פסח קוצרים את העומר ומקריבים ממנו למחרת את מנחת העומר והיא באה מתבואה חדשה של שעורים, כעבור חמישים יום מקריבים את שתי הלחם הבאים מתבואה חדשה של חיטים, [הקרבת עומר השעורים מתירה אכילת חדש במדינה כולה בין מהחיטים ובין מהשעורים, ובמקדש לא הותר להקריב מהחדש עד הקרבת שתי הלחם בשבעות].

שרשי המצווה

לפי שכל עיקר של ישראל אינו אלא התורה, ומפני התורה שמים וארץ נבראו, כדכתיב (ירמיהו לג, כ) "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתיי", ויציאת מצרים היה עבור קבלת התורה, כדכתיב (שמות ג, יב) " בצאתכם ממצרים תעבדון את האלוהים על ההר הזה" וזהו עיקר הגאולה של ישראל.

ולכן נצטוינו לספור ממחרת יו"ט של פסח עד יום מתן תורה להראות את בנפשנו את הרצון שלנו מתי יגיע היום הזה כי ליום זה אנו כל כך מחכים ומצפים (חינוך מצווה שו).

לשמיעת תשובות לשאלות לחידוד וכן תגובות נוספות לדפי יהודי של ש"ס בטל': 077-9710320 שלוחה חמש, תשע ארבע. | למענה על שאלות הסיכום בשלוחה חמש, תשע, שתיים. | פרטים על התוכנית ומידע כללי בשלוחה 6

אסתר בת לאה בריינדל בתושח"י כל הרואה את ההודעה יאמר שני

פרקי תהילים בקו: 077-971-0320 בשלוחה: 597

לרפואה שלימה

טל': 0722-146676 | מוקד 24 שעות כוכבית זכות *6527